

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ali smo mi sovražniki ustave?

Protivniki naši, ki so pa le principijalni sovražniki Slovanov, govoré in pišejo še danes, da smo mi ustavi sovražni, menijo, da so nas s tem očitanjem posebno očrnili pred svojim svetom, in iz istega uzroka sami sebe imenujejo ustavoverne. Ravno zato zdanjo vlado Taaffejevo prijemljejo kot ustavi protivno. In da bi zlasti to poslednje očitanje od sebe odbila, naglašala je zdanja vlada pri vsakej priliki svoje ustavoverje.

Tudi zdaj ob priliki obnovljenja ministerstva oficijozni listi soglasno po dunajskej „Montagsrevue“ izrekajo, da je prej in slej program ministerstva Taaffejevega: „ustavo vzdržavati a ne rabiti je za strahovanje proti ne-Nemcem,“ — ali da tudi originalne besede kratko pa dobro izrečenega programa zdanje vlade citiramo: „die Verfassung zu erhalten, ohne sie als Gewaltmittel gegen die Nicht-deutschen zu gebrauchen“.

Ako tedaj mi reči moremo in tudi naravnost rečemo, da se s tem programom, ako se resnično vrši, popolnem skladamo, izrekli smo s tem tudi, da smo se postavljali na ustavna tla, da torej očitanje, katero nam protivniki v lice mečejo, da smo „verfassungsgegner“, ne velja več. Res je, da je naša ustava narajena zoper nas Slované in bolj „za domačo rabo“ Nemcev, zlasti liberalnih Nemcev, kar dokazujejo suhe številke pri študiranju volilnih redov naše ustave. Ali kljub temu se udeležujejo naši poslanci vseh zborov, katere ta ustava daje, torej so na ustavnih tleh. Ako želé tu ali tam ustavnih izprememb te ustave, želé samo nekaj, kar so nemški ustavoverci sami uže tudi od svoje strani propovedali, da je potrebno. Pa niti teh ustavnih izprememb ne želimo precej, temuč smo za zdaj zadovoljni, ako se ustava ohrani kakoršna je, samo da se poleg onih nje točk, ki so nam neugodne, izpolnjujejo tudi one, ki so nam ugodne, n. pr. člen 19. osnovne postave. Mi smo izpoznali, „da je črka mrtva, a duh je, ki oživlja“. Dajte nam v izpeljavanju nekaj „duha“ pravičnosti, in pustimo vam „črko“.

Upamo, da vlada svoj program na ta način umeje. Ustavovernej stranki je bil pojem „ustave“ identičen s pojmom „tlačenja Slovanstva“, ali kakor so pod ustavoverno prejšnjo vlado nje nemške novine rekle, „Niederhaltung des Slavismus“. Kakor brž se pod „ustavo“ ne razume več zatiranje Slovanov v Avstriji, temuč praktična in resnična enaka pravica vsem, postali bomo vsi ustavoverni.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(7. seja dné 2. julija.)

(Konec.)

Poslanec Šavnik reče, da je jako dvomljivo, da bi zakon, katerega je predložil deželni odbor, v sedanjih razmerah, ko so občine z nakladami preobložene, dobil tudi cesarsko potrjenje. Pač je lahko reči, naj se uredi vprašanje o oskrbovanju siromakov in onemoglih ljudi, a nastaje še drugo vprašanje: kam in komu naj se navale ogromni troški za to oskrbovanje. Koliko je zavodov za take nesrečnike? Deželna hiralnica v Komendi pri Kamniku ima le za jako malo takih siromakov prostora, a hiralnica v Ljubljani je zgolj privaten zavod. Razen teh dveh imamo na Kranjskem jedino na osmih krajih slične zavode, vendar ti so tako oskromni, da niti lokalnim potrebam ustrezati ne morejo. Da je deželna bolnica prenapolnena, je glavni uzrok ta, ker se od dne do dne bolj razširja siromaštvo po deželi, katerega tudi § 28 občinskega reda, velevaloč, da imajo občine skrbeti za beleznike in siromake, ne bode popravil. Ako bi zakon določeval, da se imajo te vrste ljudi oskrbovati po hiralnicah, bi nastalo vprašanje, kdo bode zidal take zavode. Občine nikakor, kajti one jih ne morejo, ker so tolikanj preobložene z davki, da jim je to nemogoče. V obče pak je tudi jako dvomljivo, če je koristno, da se vsa skrb za siromake navali jedino le občinam, ako namreč po takem zakonu ne bode popolnem omajano blagotutje in milosrčnost premožnejših ljudi. Če se sprejme zakon, kateri denes nasvetuje deželni odbor, se nikakor ne bode občinam breme olajšalo, nego le pomnožilo. Namen je, urediti oskrbovanje premoženja siromakov v teh rokah, v katerih je dozda najbolj vestno shranjeno bilo, in to je v duhovniških. Končno govornik izjavi, da je proti postavi, katera bi bila le novo neznosno breme občinam.

Dr. Zarnik: Tukaj gre za to, da s to postavo zamašimo veliko rézo postavodajalstva. Ti siromaki živé v groznih nadlogah in pogibajo večinom tako, da je res strašno. Dobro se spominjam pred nekoliko leti, da je neozdravljiva ženska, katera je pa vendar še mogla hoditi, vedno prihajala v Ljubljano k deželnemu odboru in tam prosila pomoči. Deželni odbor prositeljici po obstoječih zakonih se ve da podpore nij dovoliti mogel; in kaj je storila ta uboga ženska? Šla je na Zaloški most, skočila v Ljubljanico in tako napravila vsem svojim nadlogam konec. Ako se sedanji običaj oskrbovanja takih ljudi obdrži, bode tudi pri nas prišlo do tega, kakor

je navadno pri Culukafrih. Kdor je namreč hrom, najti mora dva moža, katera se zavežeta, da bodeta za njega skrbela, sicer ga ubijejo. Kakor vemo, pa ti hromi ljudje v bolnici deželo stanejo dosti več nego li ako bi v hiralnici bili; zatorej se nasvet g. dr. Vošnjaka priporoča uže iz finančnih ozirov. Odsekovo poročilo tudi nalaga deželnemu odboru, naj izdela postavo za oskrbovanje siromakov. Vendar, odkritosrčno povem, da si jaz od take postave ne obetam mnogo. Na Angleškem je siročina predmet skupne vlade in obstoje tam v tej zadevi izvrstne postave, a vendar nikjer toliko ljudi od glada ne umrje, kakor ravno na Angleškem. Poročilo tudi omenja, da nemajo občinski načelniki nič vpljiva do farnih siromaških blagajnic. Po cerkvenem zakonu in tudi po dogmah ima cerkev nalog skrbeti za siromake. Denar, ki se cerkvi daruje za siromake, se jej daje v ta namen, da ona skrbi zanje, in deli podpore siromakom, dakle nij cerkev dolžna nikogar drugega vpraševati, koliko in komu naj dá novcev.

Reči mi je odkritosrčno, da sem mnogo zadovoljnejši, če upravljajo denarje za siromake župniki in kaplani, kakor da bi ta posel imeli v rokah županje. Kakor znano, se na kmetih branijo posestniki prevzemati županstva, in tako se dostikrat lové in lové, dokler se jim ne posreči dobiti moža, kateri mnogokrat nij ravno najsposobnejši za to mesto. In kadar kdo neha županovati, po navadi vselej pri računu pogrešajo novcev. Takšen župan pak ima obično tudi krčmo in prodaja žganje; če bi tedaj njemu izročeno bilo deliti miloščino, bi gotovo tisti siromak največ dobil, kateri bi največ, ali čisto tudi vso miloščino dajal za žganje. Zategadelj je na vsak način boljše, če i nadalje obdrži duhovščina oskrbovanje siromaških novcev. Jaz sicer ne trdim, da so vsi županje taki, kajti imamo izvrstne župane v deželi, samo žal, da jih nij dosti znatnejše število. Omenja se tudi v poročilu, da se bodo oskrbovanje siromakov lažje uredilo, kadar se ustanové glavne občine; vendar ne verjamem, da se bode to še takó skoraj izvršilo. Narodna stranka je sicer leta 1879 napravila ta zakon, a prepričala se je v kratkem, da se je z njim nekoliko prenačala, kajti od vseh strani so občine tej postavi nasprotovale, zatorej narodna stranka postave tudi nij izvršila. Takrat so gospodje denašnje večine vedno nam očitali, da mi nečemo ustanoviti glavnih občin, ker nam male občine bolje služijo za agitacijo pri volitvah. Ali zdaj so gospodje večine uže tri leta na krmilu in vendar glavnih občin še nij. To je pač teška stvar, ker se premožnejše občine branijo, da bi se pridružile siromašnejšim in bi potem prisiljene bile plačevati za njih siromake. Tako je n. pr. na Gorenjskem

imovita občina, ki bi se bila imela združiti z ubožnejšo Kropo, izjavila, da se rajše vsi kmetje izselijo, nego li da bi se združili s Kropo. In take razmere so po vsej deželi. Tedaj smo po mojem mnenji še jako daleč od tega, da dobodemo glavne občine. Nekaj nam je vendar storiti za nesrečne siromake, zatorej najgorkeje priporočam predloge dr. Vošnjakove.

Dr. Poklukar misli, da bi najbolje bilo, ako bi se bôlnica in blaznica nekoliko izpraznila, tako da bi se hromi in mirni blaznik oddali v hiralnico, ker bi se potem v obeh oddelkih dobilo več prostora. Tako bi ne trebalo nič zidati niti ne ustanavljati posebnega opravištvâ na Studencu. Končno nasvetuje, naj se odsekovi in dr. Vošnjakovi predlogi izroče finančnemu odseku v poročanje.

Grof Thurn naglašâ, kako bi zelo potrebno bilo, da se uredi oskrbovanje siromakov, pri čemer misli, da bi nikakor ne škodovala nekakšna kontrola farnih siromaških denarjev.

Poslanec vitez Vesteneck jako obširno zagovarja odsekove predloge.

Pri glasovanju se zavrže dr. Poklukarjev nasvet, in sprejmó se odsekovi predlogi, dr. Vošnjakovega nasveta drugi del pak se izroči finančnemu odseku v pretres.

Poslanec vitez Vesteneck nasvetuje v imenu finančnega odseka, naj se šolske občini Šmartno pri Litiji za popravno novo zidane šole proti obrestim dovoli 1200 gld., katere ima v treh obrokih, počenši od drugega leta, nazaj plačati.

Poslanec Svetec nasvetuje, naj se dá šolske občini Šmartno pri Litiji 2000 gld. posojila brez obrestij, in naj se plačevanje v treh obrokih prične šele po treh letih. Ta svoj predlog govornik jako dobro utemeljuje. Šolska občina šmartinska ima uže zdaj 78% naklad za šolske namene. Z velikimi žrtvami je sezidala novo štirirazredno šolo, a zdaj, po minolih dveh letih, je treba poprav, in sicer velikih, ker se je slabo zidalo. Govornik pravi, naj zbor sprejme njegov predlog uže zaradi tega, da se pri ljudeh ne bode vse veselje do šole zatrla.

Poslanec Robič podpira ta predlog. Vitez Gutmansthal-Benvenutti nasvetuje, naj bi se pod uvetom, katerega je nasvetoval g. Svetec, dalo 1500 gld. posojila.

Deželni predsednik Winkler omenja, da je ta občina res obzira vredna in priporoča Svetčev, ali vsaj Gutmansthalov predlog.

Poslanec Graselli pravi, da je občina Šmartno uže z novim šolskim poslopjem dovolj tepena, zato je pač pravično, da se jej teška naloga olajša.

Poslanec baron Abfaltrern se protivi, da bi se občini dalo posojilo brez obrestij, istega mnenja je tudi dr. Schrey, kateri predlaga, naj se sicer dá 1500 gld. posojila toda z uveti, kakor jih je bil stavil finančni odsek. Poslanec Gutmansthal umakne svoj predlog. Pri glasovanju pade Svetčev in se sprejme dr. Schreyev predlog.

V imenu finančnega odseka nasvetuje dr. Vošnjak, da se za l. 1881 dovoli „podpornemu društvu pravnikov“ na dunajskem vseučilišču 30 gld. podpore, kateri predlog zbor jednoglasno odobri.

Dr. Poklukar nasvetuje v imenu finančnega odseka, da se dosedanji muzejni sluga F. Schulz, zavoljo njegovih zaslug za muzej, imenuje za muzejnega preparatorja in definitivno nastavi s plačo 500 gld., potem da se mu dovoli tri petletnice, katerih prvo dobode dné 1. januarja 1881 l. (Se odobri.)

Baron Taufferer poroča o prošnji občine Višnja gora, naj bi se c. kr. uradi iz Zatičine premestili v Višnjo goro, in nasvetuje, naj deželni zbor to prošnjo gorko priporoči ter jo odda c. kr. vladi.

Dr. Zarnik jako vneto podpira to prošnjo, rekoč, da je popolnem opravičena, kajti c. kr. uradi so bili uže nekdanj v Višnji gori in tam je tudi pravo mesto za nje. V Zatičini, kateri kraj je velikej večini prebivalcev zelo odročen, so se nastanili ti uradi zgolj zato, ker je v praznem samostanu mnogo cenega prostora za urade in uradnike. Dr. Zarnik pravi, da je preverjen, ka bode ves zbor toplo podpiral to pravično prošnjo, in da bode našla ugodno rešitev tudi v državnem zboru, kateri ima o tej zadevi odločilno besedo.

Tudi vitez Vestenek podpira prošnjo.

Zbor jednoglasno pritrdi prošnji Višnje-gorske občine.

Potem se ob 1/4 uri popoldne sklène seja.

Štajerski deželni zbor.

Iz Gradca 4. julija. [Izv. dop.]

Kar se je v prvih sedmih sejah tega zbora za Slovence bolj važnega obravnavalo, je „Slov. Narod“ uže poročal, v poznejih sejah sklepalo se je pa to-le:

Dné 24. junija so došle zboru peticije od okrajnih zastopov iz Slovenske Bistrice, Konjic in Rogatca, naj bi se od Póličan naredila železnica na Zaprežiče in Drauberg. Te peticije so se oddale železniškemu odseku, ki se pa nič kaj ne navdušuje za železnice po slovenskih krajih, pač pa priporočuje napravo nepotrebne železnice od Stainza do Wieselsdorfa.

Dné 26. junija je interpeliral poslanec Kukovec vlado, kaj meni storiti za reguliranje Mure pod Muto.

Dné 28. junija sta dr. Dominkuš in dr. Neckerman vse napake pri reguliranju Savinje naštevata ter se je sklenilo, da se ima Savinja v krajšem času regulirati, bolj zvesto delati in da se v to svrhu tudi več novcev od vlade pridobi. Ta dan je tudi dr. Dominkuš izročil peticijo okrajnega zastopa v Šmarji pri Jelšah, naj se napravi železnica od Grobelnega na Slatino, ne pa iz Póličan. To peticijo bodeta poslanca dr. Dominkuš in Žolgar posebno krepko podpirala, da se potem tudi Savinjanom odpre raven pot na Hrvatsko.

Dné 30. junija je bila pa uže prav živahna borba mej liberalno in konservativno stranko. Debata je bila namreč o tem, ali se smejo berači in drugi postopači brez dovoljenja srenje ženiti ali ne. Liberalci so se opirali na svoje stare, puhle fraze, konservativci sè Slovenci so pa škodljivost tolike prostosti tako jasno dokazovali, da se mora človek le čuditi, kako se je moglo skleniti z 8 glasovi večine, da se ta postava néma predrugačiti. Liberalci so več ko 700 peticij za prenarodbo te postave čisto prezrli. Ta dan je tudi poslanec dr. Šuc interpeliral vlado, kakor je „Slov. Narod“ uže poročal. —

Dné 1. julija se je dovolilo Šoštanjčanom, da imajo srenjo kot tržani zase. Ker so tržani za to ločitev presili, so liberalci prošnjo uslišali; ako bi pa kmetje pri enakih razmerah prosili, bi jim bili prošnjo najbrž zavrgli.

Dné 2. julija sta govorila v generalnej debati dr. Šuc in dr. Dominkuš, prvi o prevelikih davkih, ki uže niso v nobednej razmeri več s ceno kmetjskih pridelkov, drugi pa je dokazoval potrebno in naravno gojitev slovenske ščine v srednjih šolah po slovenskih krajih, ter zahteval, da se za 1. in 2. razred srednjih

šol narede paralelke, jedna za Slovence sè slovenskim učnim jezikom, druga za Nemce z nemškim učnim jezikom. Od tretjega razreda naprej bi se lahko oba oddelka skupaj z nemškim učnim jezikom poučevala.

Od liberalcev se nij nikdo udeležil, generalne debate, dasi so oni zahtevali generalno debato. Brž ko ne so se svojih obče znanih fraz uže sami naveličali.

Dné 3. julija so liberalci sklenili, da ima še za naprej dežela podpirati deželno gledališče v Gradci z letnimi doneski 5500 gl. dasi so se vsi kmetjski in še nekateri drugi poslanci temu upirali. Posebno so slovenski poslanci razen dr. Dominkuša in Žnidaršiča, ki sta se glasovanju odtegnila, z veseljem glasovali zoper ta predlog, hoteči Gradčane saj nekoliko opozoriti na nepravilno postopanje njih mestnega zastopa zoper znane nemško-slovenske plakate.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. julija.

Za avstrijskega poslanika pri turški vladi je imenovan baron Callice.

Na mesto Kremerja bode po „Pokroku“ v vnanje ministerstvo pozvan dvorni svetnik Walcher — za Schvegla dakle nij upanja, da bi avanziral.

„Politik“ zahteva preustrojenje „press-bureaua“, ker uradni časopisi še zmirom v Lasserjevem smislu delajo in podirajo Taaffejeve namere; isto tako se morajo politični uradi in drugi napolniti z osobami, ki so zdanjej vladi prijazne.

V hrvatske narodnej stranki je nastal razkol in „Obzor“ je ponehal biti glasilom narodne stranke. Prvi uzrok te prikazni je znana Davidova okrožnica. Na to je zastopnik Mrazović predlagal saboru, naj sklène, da se m-gjarski učni tečaj takoj zatvori, ker ga je David samovlastno osnoval. Zastopnik Mirko Hrvat je nasproti Mrazovićevemu predlogu na to predlagal, da se preide na dnevni red. Večina saborska je ta predlog sprejela, zarad česar so pa oni zastopniki, ki so bili za Mrazovićev predlog izstopili iz narodne stranke. Od tega časa je „Obzor“ tudi prestal biti glasilom narodne stranke, kar ravnateljstvo „dioničke tiskare“ na čelu lista od zadnjega petka objavlja. Tudi urednik nij „Obzoru“ več Miškatovič, nego je — poimenice vsaj — g. Božić, doslej glavni sodelavec „Obzoru“. Pod naslovom „Za što i na što promjena?“ „Obzor“ v svojej zadnjiej številki obsoja vse svoje dozdanje delovanje, ker je bila njegova politika „politika neodlučnosti i mlitavosti, politika zabašurivanja i uspavanja“.

Vnanje države.

O usmrtenji novopazarskega guvernerja Hasan-paše poroča „P. C.“ od srb-ske meje, da je ukazal splošno razoroženje ljudstva, ker so Arnavti pretili kristijanom, da jih bodo pomorili. Ker se pa Arnavti nijso hoteli pokoriti njegovemu ukazu, zaprl je Hasan nekoliko Arnavtov. A drugi so ga napadli ter umorili pred neko mošejo. Iz Prištine pridejo ba je vojaki turški v Novi pazar, da vzdržé mir.

Grška vlada je, kakor se poroča, vkupe sklicala rezervno armado.

Turški vnanji minister Abedin paša je poslal albanskej ligi okrožnico, v katerej jo ščuje, naj se pripravlja na boj zoper Črno goro in Grško. Turška perfidnost se dakle ponavlja. V Epiru in Albaniji pa oborožuje Turčija stanovništvo.

Angleški častniki potujejo po Epiru, da poizvedajo o nakanah Grkov in Albancev. Ti častniki poročajo, da se Albanci ne bodo udali sklepom berlinske konference.

Belgijski vnanji minister je v pismu do belgijskega poslanika pri papeži utemeljeval odpravljenje poslaništva pri papeži s tem, da je temu očital, da je papež podpiral nepo-

kornost belgijskega duhovenstva do državnih zakonov.

Francoski senat je soboto s 143 glasovi zoper 132 glasov sprejel amnestijo, iz katere pa je izključil vse navadne zločince. Zbornica bode ostala baje pri svojem sklepu o neomejeni amnestiji.

V **Parizu** so prijeli osem nemških socialistov, katere bode vlada zapodila preko meje.

Pruska gospodska zbornica je Bismarkovo cerkveno predlogo sprejela 3. t. m. tako, kakor jo je deželni zbor sklenil. Potem pa je bil odložen deželni zbor.

Domače stvari.

— (V včerajšnji seji deželnega zbora kranjskega) je poslanec dr. Vošnjak predlagal naj se deželnemu odboru naroči, da se obrne do sl. c. kr. trgovskega ministerstva s prošnjo, naj blagovoli poslati izvedenca na Kranjsko, kateri bi obhodil kraje, kjer so domače industrije ter stavi svoje nasvete, kako bi se dale uže obstoječe domače industrije podpirati in razširiti. Predlog ta je bil sprejet.

— (V včerajšnji seji dež. zbora), o katerej še obširneje poročamo, je deželni predsednik Winkler pri obravnavi o kranjske gimnaziji naznanjal, da po sklepu Nj. Veličanstva kranjski gimnazij še zanaprej ostane kot nižji gimnazij. (Burni živio- in slava-klici.) Zbor sklene, da se dež. predsednik prosi, naj precej cesarju naznanja najtoplojšo zahvalo kranjskega deželnega zbora za ta najnovejši dokaz cesarjeve milosti. Po tej vzvišeni ovaciji Nj. Veličanstvu je bil na dnevnem redu nasvet finančnega odseka, da se naj zahvala „kranjske dežele“ izreče g. dež. glavarju Kalteneggerju za njegovo zaslužno oskrbljevanje fonda za rezerviste, ki je za vsem znašal 9000 goldinarjev. Naši nemškutarski poslanci so s tem predlogom hoteli vtihotapiti zaupnico g. Kalteneggerju. Predsedništvo prevzame dež. glavarja namestnik dr. Bleiweis. Narodni poslanci Svetec, dr. Poklukar, Navratil, dr. Zarnik, dr. Vošnjak poprimejo besedo in energično protestujejo zoper tako provokatorično postopanje večine, ki ima le po nezakonitih volitvah večino v zboru. Kaltenegger za kranjsko deželo nema tacihi zaslug, da bi se mu mogla votirati hvala. Nemškutarski poslanci dr. Schaffer, dr. Schrey in Vestenek v nebo povzdigujejo Kalteneggerjeve zasluge. Nasvet Sveteca, da se preide na dnevni red, je bil z 18 nasprotnimi proti 15 našimi glasovi zavržen. Narodni poslanci potem ostentativno zapusté dvorano, ostalih 18 nemškutarskih poslancev pa votira zahvalo Kalteneggerju. Ako ta mož po današnjem dnevu še hoče dalje oklepati se svojega sedeža, potem ima pač debelo kožo. Kranjska dežela, katero zastopajo naši poslanci, mu je izrekla glasno nezaupnico.

— (Silen veter) je razsajal po Ljubljani in okolici v nedeljo 4. t. m. zvečer okolo devete ure. Nebo je bilo prepreženo z oblaki, na gorenjske strani se je hudo bliskalo. Proti jutru 5. t. m. je začelo deževati, vendar je skoraj ponehalo in se nam je v ponedeljek napravilo zopet lepo solnčno vreme.

— (Gorelo) je o strašnem viharju v nedeljo po noči baje na treh krajih in so bili vsi ti požari vidni odtod. Kakor se nam poroča, je ogenj uničil cerkev in skoraj vso vas Kamnik v okraji vrhniškem; nadalje je blizu „zelelega hriba“ poleg Ljubljane pogorel poln kozolec g. Bernarda Ciglerja; škode je okolo 400 gld., katera je bila pak zavarovana. Tretji po-

žar naposled se je menda videl na gorenjske strani.

— (Gospod Rüting) nam piše: „V tajnej, torej ne javnej odborovej seji požarne brambe, v kojoj se je pretresavalo „Sokolovo“ povabilo a jednoglasno ne sprejelo, izrazil se je, rekôč: „Sind wir denn Polizisten?“ nekovi drugi odbornik, rodóm Kranjec — a ne jaz, priznavam pak, da sem se o povabilu blezo tako-le izrazil: „Wenn der „Sokol“ der Feuerwehr jetzt wirklich wohlgesinnt ist, so hätte er uns diese Einladung nicht schicken sollen, er musste wissen, dass wir durch dieselbe in eine höchst unangenehme Lage versetzt werden.“ Poročilo Vaše iz omenjene seje je torej vseskozi neistinito. — Dalje mi je odvrčati čast, da vodim jaz požarno brambo, kojoj — kakor znano — je voditeljem mestni odbornik g. Fr. Doberlet. Tudi pruski Nemec nijsem, kakor ste me blagovolili počastiti, nego podanik meklenburški in kot takovi nemški državljani — a vendar ne pruski.“

— (Kanonično obiskovanje in birmo) ima v tekočem mesecu ljubljanski g. knezoškof imeti: dné 6. t. m. dopoludne v Naklem, popoludne v Dupljah; dné 7. t. m. dopoludne v Tržiči, popoludne v Križah; dné 8. t. m. dopoludne na Pobrežji, popoludne v Kovorji; dné 11. t. m. dopoludne v Predvoru, popoludne v Trsteniku; dné 12. t. m. dopoludne v Kokri; dné 13. t. m. dopoludne v Gorihah; dné 18. t. m. dopoludne v Kranji, popoludne na Primskovem (kanonično obiskovanje) in dné 28. t. m. dopoludne v Zapogah.

— (Logatskega šolskega okraja učitelji) imajo svojo letošnjo okrajno skupščino jutri dné 7. t. m. v Dólenjem Logatci.

— (V vodnjaku utonila.) Predvčeranjem popoludne mej 2. in 3. ure je v predkraj Hauptmanca na ljubljanskem barji v vodnjak padla petletna deklica Helena Remec, hoteča iz njega zajemati vodo. Ko je prihitel oče iz vodnjaka potegnil svojo hčerko, je bila uže mrtva.

— (Vabilo k veselici), katero napravi kobariška narodna čitalnica v nedeljo dné 11. julija na slavo tisočletnice slovanske pismenosti, ustanovljene po sv. Cirilu in Metodu. Program: 1. Govor. 2. Petje. 3. Igra: „Srce je odkrila“. 4. Petje. 5. Igra: „Ptičnik“. 6. Petje. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 20 kr. Po besedi ples. K tej veselici uljudno vabi odbor.

— („Slovensko literarno društvo na Dunaji“) ima dné 8. t. m. 1/2 9. zvečer svojo šesto redno sejo (hôtel pri sv. Trojici III, Ungargasse 27) z naslednjim dnevnim redom: 1. Pročita se zapisnik. 2. „Zvesto srce“, čita Savín. 3. O književnem redu, razgovor. Gg. društvenike in prijatelje društvu k tej seji uljudno vabi odbor.

— (V tretje gre rado.) Piše se nam: Babjevén človek bi rekel, da je tržaški biskop strelnosen. L. 1878 birmoval je v Lokvi na Krasu; drugi dan po tem udari strela v lokavski zvonik ter napravi nemalo kváre. Istega leta je sv. birmo delil v Divači; tretji dan po birmi trešči ondi v zvonik in cerkev ter pobije po vasi nekoliko glav živine. Letos v dan sv. Ivana imel je birmo v Lanišči in evo! strela ubije boljunskega župnika s cerkvenikom vred ter rani župnika iz Dolenje vasi.

— (Ribji lov v Kranjskem.) V mesecu juliju se pri nas jedino som ali bolar (syllurus glanis) néma loviti; vse druge ribe je dovoljeno loviti in prodajati.

— (Hrvatje o zadnjem izletu zagrebškega „Sokola.“) Zagrebški „Obzor“ piše o izletu Hrvatov v Ljubljano: „Bračo Slovenci, krasnu zemlju imate! Štujte ju i ljubite ju. Te gore su vaša svetinja, u njih je vaša sloboda, u njih vam stanuje krasan sviestan narod, koji će vam uvijek slobodu spasiti moći. Iz bele Ljubljane odnososmo sobom najlepše uspomene od svoje braće. Na krasnom dočeku im hvali ne samo „Sokol“ nego čitava Hrvatska, jer što učiniše „Sokol“, učiniše Hrvatskoj. Napravili smo tim kod braće mnogo duga, pa bi želeli, da što prije održe rieč, da nas pohode, da im bar postotke od duga platimo, glavnice im nikada platiti nećemo moći. Hvala vam mila i ljubezna bračo Slovenci!“

— (Samoumorna cesti.) Na cesti mej Litijo in Javorjem so dné 19. m. m. popoludne našli mrtvo truplo 20letnega rudarja Jakoba Bostele, rodóm iz Petelinka. Nesrečnik se je bil z revolverjem ustrelil v srce in se je tako dobro pogodil, da je bil k priči mrtv. V žepu je imel samomorilec molitveno knjigo, v katerej je bilo zapisano, da se hoče usmrtiti zaradi svojega očma. Ustreljenec je nedavno dobil v loteriji 250 gld., katere je potem v malem času zapil in potrošil, zatorej se misli, da je navedeni uzrok njegovemu brezumnemu dejanju zgolj izmišljotina, ker je verjetnejše, da je lehkomisljenec po minolem veselem življenji namesto teškega dela izbral si rajše — samovoljno smrt.

— (Premogovo jamo v Zagorji) je — kakor poroča graška „Tgpst.“ — za dva milijona goldinarjev kupila neka francoska družba, katera si je nabavila tudi uže največje število delnic trboveljskega društva za kopanje premoga, a si zdaj namerava prisvojiti še jami v Hrastniku in Dolu.

— (Lonec sè srebrnimi novci) so v Grabenskej vasi blizu Ljutomera našli delavci, kopajoči vodnjak. Na jedne strani imajo novci ogerski grb in letno številko 1588, na drugej pak devico Marijo z detetom Jezusom. Lonec, ki je bil lepo narejen in še dobro ohranjen, so neprevidni kopači razbili in vrgli strani.

— (Ponarejen desetak) je dné 28. junija nameraval menjati kmetskega posestnika iz Arpolja na Štajerskem sin, France Kos po imeni. Prišel je bil namreč v pivarno gospe Žuza v Žalci blizu Celja in je tam pil. Odhajajoč je dal oštarci bankovec, ki je bil pak tako slabo s prosto roko risan, da se je takoj dal spoznati za nepravlega. Kosa so nemudno naznanili žandarjem.

Razne vesti.

* (Slep kipar.) V Parizu so zdaj razstavljena dela slepega kiparja Vidala. Pred svojim oslepljenjem je bil mož anatom; potem je postal kipar. Muogo njega kipov, katerih umetelnik sam niti ne vidi, je bilo nagrajenih na izložbah. Vidalovega „umirajočega konja“ je kupil artilerijski muzej v Parizu.

* (Vzorna občina.) V nekej vasi nemške avstrijske Šlezije bi nedavno bili imeli voliti občinskega načelnika, kar se pak nij zgodilo, kajti nobeden vaščan nij imel sposobnosti za takšno mesto, ker se nihče nij mogel izkazati, da je dosle vedno — pošteno živel in si ohranil dobro ime!

* (Umeteljna ura.) V Bostonu v severnej Ameriki se zdaj vse čudi velikanskej uri, katero je sestavil tamošen mehanik. Na njej vidiš ob jednom koliko je na času v Washingtonu, v San Francisku, v Melbournu, v Peking, v Peterburgu, v Londonu, v Berlinu, v Kairi, v Carigradu in v Parizu. Kadar mine ura zazvoni prijetno zvončkanje in se prikaže predsednik Washington, sedeč na prestolu in

v roki držeč izjavo neodvisnosti Zjedinenih Držav. Sluga v lepej obleki odpre potem neka vrata in mimo Washingtona gredo zapored vsi njemu nasledniki, severo-ameriškim Zjedinenim Državam bivši predsedniki. Tudi se na uri vidijo vse astronomiske prikazni. Umeteljniku je za ta umotvor njegov ponudila neka cerkev v Bostonu 70 tisoč goldinarjev.

* (Žitni hrost), ali kakor ga ruske novine imenujejo „šučok“, se je v ogromnem številu prikazal v južnej Rusiji blizu mesta Odese. Štirinajst kompanij vojakov je zatorej vlada poslala tja, da stanovnikom pomagajo ukončavati to škodljivo žuželko.

* (Potovalcu na severni tečaj), profesorju Nordenskjöldu je kitajska vlada poklonila v časten dar iz čistega srebra lito vazo, katero je izdelal prvi zlatar in srebrar hongkongski. Na pokrovu posode je komad kvarca, predstavljajočega ledenik, pred katerim je videti znana Nordenskjöldova ladja „Vega“, na katerej je nedavno vozil se po severnem ledenem morju.

* (Stavila) sta dva v Parizu živeča tujca, markiz Figuera ter grof Makov, da bode poslednji zapored s 50 krogami vedno zadel središče klobuka, kateri ima viseti 22 metrov od strelca. Grof Makov je res vseh 50krat srečno streljal in dobil stavo, katera je iznašala 3000 Luisdorov.

* (Čudesnjak grof Kilmorey), iz jedne najstarejših angleških plemenitaških rodov, je nedavno umrl na svojem gradu Gordonu, imejoč 93 let. Ta bogataš je bil zelo čuden človek. Pred nekoliko leti si je bil dal napraviti mavzolej, kateri je pak bil premičen in so ga morali vselej za njim prevažati, kamorkoli je hodil. Nij še dolgo tega, ko je grof Kilmorey brez vsakega uzroka na jeden dan odpovedal službe vsem svojim najemnikom. Ti so vsi prestrašeni — bilo jih je mnogo — prosili gospodarja, naj jih še ohrani, dokler mož naposled nij svojega povelja oporekel in jih nadalje pridržal v službi.

Listnica opravištev. Gosp. K. v Rudolfovm. Za inserat odpade 1 gl. 44 kr., torej imate za IV. kvartal 56 kr. k dobremu.

Umrl so v Ljubljani:

1. julija: Miha Mekinec, c. kr. uradni sluga v pokoji, 78 let, v kravjej dolini, št. 12, za vodenico. V deželnej bolnici:
26. junija: Josip Regali, gostač, 83 let, povožen na kolodvoru v Litiji.
28. junija: Martin Končan, gostač, 54 let, za mrtuom.
29. junija: Anton Prosenec, delavec, 18 let, za spridenjem trebušnih žlez.
30. junija: Marija Klemenčič, uradnega sluge žena, 35 let, za izločbo jajčnika.

Tuji.

4. julija:

Pri Slonu: Stern, Braun, Pian iz Trsta. — Filipek iz Dunaja. — Konič iz Trsta.
Pri Malléi: Goles, Jahn, Rosenzweig, Flürth, Sturmthal iz Dunaja. — Lenardei iz Trsta. — Ott, Donath iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Pressan, Gomba Maschio iz Trsta.

Dunajska borza 5. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	73	gl.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	74	"	40	"
Zlata renta . . .	88	"	65	"
1860 drž. posojilo . . .	133	"	80	"
Akcije narodne banke . . .	832	"	—	"
Kreditne akcije . . .	282	"	80	"
London . . .	117	"	50	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	34 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	"	53	"
Državne marke . . .	57	"	70	"

Loterijske srečke.

Na Dunaji 3. julija: 78, 49, 41, 30, 81.

V Gradci 3. julija: 61, 31, 11, 53, 6.

Ker nam nij možno pri vseh znancih, prijateljih in podpornikih osobno posloviti se, smo prisiljeni po novinah obče zaklicati vsem svoj srčni:

zdravstvujte!

Obitelj Sternova.

309—1)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Gospodičine pozor!

Soliden, ljubeznjiv in prijeten ter neodvisen **trgovec**, ki še nij oženjen bil, imejoč 34 let ter 9000 gl. izkazanega imetka in poleg tega mnogo zaslužka, išče — ker ima premalo znanja mej ženskami — solidne, izobražene devojke, katera nij še izpolnila 26 let pa ima primerno imovino, da bi jo vzel v zakon.

Zagotavlja se stroga tajnost. Pismene ponudbe s fotografijami naj se pošiljajo do 15. t. m. pod naslovom R. S. poste restante v Zagreb. (293—3)

Dr. Spranger-Jeve kapljice za želodec

pomagajo na hip vsakemu v želodec bolnemu, odpró hitro in brez bolečin truplo, dajejo slast do jedi, odstranijo takoj želodčevo kislino, mastno podiranje, slabost, krč v želodec in varujejo nalezljivih bolezni. Naj se poskusi z majhenim in vsagdo preveri o njih brzem vplivanji.

Prodaje lekarnar J. Swoboda v Ljubljani, sklenico po 30 in 50 kr. (168—18)

Rusko-turške vojne gledališče

se vidi vsak dan

na cesarja Josipa trgu.

Natančneje izveščajo oglasi na uličnih vogalih. (308—2)

Velika zaloga

posebno dobrega belega ali visoko rdečega kranjskega

dolenjskega vina

po gl. 5.50 veder proti pošiljati posode, kakor pravi

vinski ocet (jesih)

po gl. 4.— veder pri

A. Cvenkeljnu

v Sevnici (Lichtenwald) Štajersko. (299—2)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzjetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalne mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

(287—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.